

О. О. Кіцера

Ларингологія

ЛАРИНГОЛОГІЯ (від грец. λάρυγξ (λάρυγγος) – гортань, горлянка і [...логія](#)) – розділ медицини, що вивчає анатомію, фізіологію та хвороби гортані (горлянки). У ширшому розумінні – розділ *оториноларингології*, що досліджує хвороби гортані та дальших відтинків дихал. шляхів (трахеї, бронхів). Л. виокремилася після винайдення методу зорового дослідж. гортані – дзеркал. ларингоскопії за допомогою гортан. дзеркала (М. Гарсія-молодший – 1854; Л. Тюрк – 1857; Я.-Н. Чермак – 1858). Одним із перших успіхів Л. стало прижиттєве діагностування вченим Л. Траубе 1860 аневризми аорти на підставі констатації паралічу внутр. м'язів лівої половини гортані. Подальший розвиток пов'язаний з винайденням прямої ларингоскопії – способу огляду гортані із застосуванням прямих ларингоскопів (А. Кірштайн, 1896) та оптич. ларингоскопії за допомогою жорстких або гнучких оптич. пристроїв – ендоскопів. Важливість Л. визначають життєво важливі функції гортані – дихал. (респіраторна), роздільна (перекриття дихал. шляхів надгортанником під час ковтання їжі) та голосоутворення (фонація). Нині осн. методами дослідж. у Л. є зовн. огляд та пальпація, дзеркал. (непряма, або посередня), пряма (безпосередня; при потребі – поєднані з узяттям мазків для бактеріол., цитол. дослідж. чи тканин для гістол. дослідж. – біопсії; при кожній із них може використовуватися бінокляр. мікроскоп), оптична (жорсткими або гнучкими ендоскопами) ларингоскопії, ларингостробоскопія (огляд гортані при стробоскопіч. сповільненні коливань голосових складок) та низка спец. дослідж., які застосовують у фоніатрії – розділі Л., присвяченому дослідж. та лікуванню розладів голосу у працівників голосових професій. Також застосовують променеві методи дослідж.: рентгенографію, комп'ютерну і магнітно-резонансну томографію, рідше – термографію та ультразвук. дослідження. Лікування в Л. може бути консервативним або хірургічним. У місц. консерватив. лікуванні використовують вливання ліків до гортані спец. гортан. шприцом, інгаляції та ін. Ощадливі внутр.-гортанні хірург. втручання виконують під контролем дзеркал. (у наш час – рідше) або прямої, поєднаної з застосуванням мікроскопа, ларингоскопії (мікроларингохірургія). Операції зовн. доступом застосовують переважно при злюккіс. пухлинах гортані, а також – у невідклад. випадках, пов'язаних із порушенням дихання (диспное). До останніх належать конікотомія, яку можуть виконувати парамедики, та трахеотомія (трахеостомія), яку виконують лікарі.

Рекомендована література

1. M. Garcia. Physiological observations on the human voice // Proceedings of Royal Society. London, 1855. № 7;
2. L. Türck. Atlas zur Klinik der Kehlkopfkrankheiten. Wien, 1866;
3. Кіцера О. О. Клінічна оториноларингологія: Підруч. Л., 2007.

Бібліографічний опис:

Ларингологія / О. О. Кіцера // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53302>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).